

1. ÜNİTE

ALLAH İNANCI

Kavramlar

Esmâ-i Hüsnâ, hanif, tevhid, ihlâs, kıssa

Ünitemize Hazırlanalım

1. Yağmurun ve mevsimlerin oluşumunu araştırarak evrendeki düzen hakkında bilgi toplayınız.
2. İnsanları diğer varlıklardan ayıran en belirgin özellikleri araştırarak defterinize yazınız.
3. Etrafımızdaki varlıkların nasıl yaratıldığını büyüklerinizden öğrenerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
4. Samed, Semî, Basar, Alîm ve Kâdir kelimelerinin anlamlarını sözlükten bulup defterinize yazınız.

1. Allah (c.c.) Vardır ve Birdir

Bir şey kendi kendine var olabilir mi? Niçin?

İnsan düşünen, merak eden ve akıllı bir varlıktır. Aklımızla olayların nasıl olduğunu düşünür ve sebeplerini bulmaya çalışırız. Küçük bir tohumun nasıl ağaca dönüşüp meyveler verdiğini, arının binlerce çeşit çiçeğin arasından bal özünü nasıl topladığını düşünmeye başladığımızda bu olayların rastgele olamayacağını anlarız. Nasıl ki bir resim gördüğümüzde onu yapan bir ressamın varlığını düşünüyorsak, evreni ve içindeki her şeyi yaratan bir yaratıcının olduğunu da düşünürüz. Çünkü evrende hiçbir şey kendiliğinden var olmaz. Bu da bizi Allah'ın (c.c.)* varlığı sonucuna ulaştırır.

Çevremizdeki güzellikler Allah'ın (c.c.) varlığını gösterir.

Dünya üzerinde yaşayan canlılar kendi aralarında bir uyum içerisindedir. İnsanların ve diğer canlıların bedenleri kendi içinde bir mükemmellik taşır. En küçüğünden en büyüğüne kadar tüm canlılar Allah'ın (c.c.) yaratmasıyla hayat bulmuştur. Tüm varlıklar belli bir amaç doğrultusunda yaratılmıştır. Bir canlı rahat bir şekilde hayatını devam ettirebilmek için diğer canlılara ihtiyaç duyar. Örneğin, bizler beslenme ihtiyacımızı bitki ve hayvanlardan karşılarız. Su ve hava da canlılar için vazgeçilmez ihtiyaçlardır. Yağmurun yağmadığını, su kaynaklarımızın tükendiğini düşündüğümüzde yaşamımızı devam ettirmek imkansızdır. O halde Allah'ın (c.c.) yarattığı her şey ve verdiği tüm nimetler, hayatımızı sürdürebilmemiz içindir. Tüm bunlar Allah'ın (c.c.) evrende yarattığı düzen sayesinde.

Bu kadar düzenli işleyen evrenin, bir yaratıcı tarafından var edildiğini ve yönetildiğini anlarız. Evrendeki düzen mükemmel bir şekilde Yüce Allah'ın yaratmasıyla gerçekleşmiştir.

* Celle celâluhû: Yüceler yücesi.

BİLİYOR MUSUNUZ?

- Göklerin ve yerin yaratılması,
- Gece ve gündüzün peş peşe gelmesi,
- Gemilerin denizlerde yüzmesi,
- Yağmurla kupkuru toprağın canlanması,
- Çeşit çeşit canlıların yeryüzünde dolaşması,
- Rüzgarların ve bulutların hareket etmesi,

Düşünen ve araştıran bir toplum için Yüce Allah'ın varlığının delillerindendir.

(bk. Bakara suresi, 164. ayet.)

TARTIŞALIM

AHMET'İN HATIRASI

Ahmet okula yeni gelmiş bir öğrenciydi. Diğer öğrenciler de onun nasıl biri olduğunu merak ediyordu. Türkçe dersinde öğretmen öğrencilerinden bir hatıra yazmalarını istedi. Yazılar tamamlandı ve öğretmenin seçtiği öğrenciler yazdıklarını okumaya başladı. Ahmet'e sıra geldiğinde herkes merakla dinlemeye koyuldu.

“Bir gün babamla beraber onun şehir dışındaki işyerine gittik. Babam işlerini hallederken benim de içeride canım sıkıldı ve babamdan izin alarak alabildiğine geniş ve düz, yer yer ağaçlarla kaplı bir araziye çıktım. Gezinirken babamın işyerinden iyice uzaklaştığımı fark ettim ve kaybolmaktan korkarak hemen geldiğim yollardan geri dönmek istedim. Tam bu sırada rüzgâr şiddetlendi ve birden fırtınaya dönüştü. Şaşkınlık içerisindeydim ve hemen bir ağaca sarıldım. Bu arada ilerideki metal eşya deposu olduğunu tahmin ettiğim yerden çıkan malzemeler ağaçlığın arkasındaki boşlukta bir araya geldi. İlk başta miknatis var zannettim. Gözlerime inanamıyordum. Vidalar kendi kendine dönüyor, her parça uzaktan kumandalı gibi rastgele gelip yerini buluyordu. Tahminimce yarım saat kadar bir zamanda gözlerimin önünde koskoca bir uçak oluşmuştu. Çok şaşırdım ve inanamadım. Bu çok heyecan verici ve hiç unutamayacağım bir hatıramdı.”

Sınıftakiler şaşkınlık içindeydi. Öğretmen Ahmet'in defterine bakıp gülümse-di ve: “Arkadaşlarına okumadığın kısmı da okur musun?” dedi. Bunun üzerine Ahmet, defterine bakmadan bu anlattıklarının yalan olmadığını ama gerçek de olmadığını, sadece bunları rüyasında gördüğünü söyledi ve gülümsedi. Bütün sınıf da onunla birlikte gülmeye başladı.

Sizce Ahmet, anlattıklarının rüya olduğunu söylemeseydi, arkadaşları ona inanır mıydı? Neden?

Hiçbir şeyin kendi kendine var olamayacağı ilkesinden hareketle konuyu arkadaşlarınızla tartışınız.

Yüce Allah insanı yaratıp ona çeşitli özellikler vermiştir. Bu özelliklerden birisi de Allah'a (c.c.) inanma duygusudur. Bu duyguyla insan, kendi yaratılışındaki ve evrendeki delillerle Allah'ın (c.c.) varlığına ulaşır.

Dünyamızı ve bizi en güzel şekilde yaratan, bizim için nimetler var eden Yüce Allah bir ve tektir. Varlıklar arasında görülen uyum ve düzen ancak tüm bunları yaratanın bir ve tek olması ile gerçekleşir.

Her şeyi yaratan ve düzenleyen Allah (c.c.) bir ve tek olmasaydı hem hayatımızda hem de evrenin işleyişinde düzensizlikler ortaya çıkardı. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurur: **“Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu...”**¹

TARTIŞALIM

Sınıfınızda birden fazla öğretmen aynı anda farklı dersler anlatsa nasıl olurdu? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla tartışınız.

Allah'ın (c.c.) birliği ve teklığı, O'nun eşi ve benzeri olmadığı anlamına da gelir. Allah (c.c.) düşündüğümüz, görüp işittiğimiz hiçbir varlığa benzemez. Allah'a (c.c.) eş ve ortak olan hiçbir varlık yoktur. O, her şeyi var edendir ve her şeyin sahibidir. Allah (c.c.) hiçbir şeye ihtiyaç duymaz ama her şey O'na ihtiyaç duyar. Yüce Allah'ın özellikleri Kur'an-ı Kerim'de birçok ayette anlatılmaktadır. Bu özellikleri kısa ve özet bir şekilde İhlâs suresinde Yüce Allah bizlere şöyle öğretmektedir: **“De ki: O, Allah'tır, bir tektir. Allah Samed'dir. (Her şey ona muhtaçtır; o, hiçbir şeye muhtaç değildir.) Ondan çocuk olmamıştır. (Kimsenin babası değildir.) Kendisi de doğmamıştır. (Kimsenin çocuğu da değildir.) Hiçbir şey ona denk ve benzer de değildir.”**²

Allah'ın (c.c.) varlığı, sıfatları ve yaptıkları hiçbir varlığa benzemez. O'nun yardımcısı, eşi ve benzeri yoktur. Bu evrende var olan her şeyi O yaratmıştır. Kâinat ve içinde bulunan varlıklar ne kadar güzel olursa olsun hiçbirisi Allah'a (c.c.) benzemez.

2. Allah (c.c.) Yaradandır

Yaratmak denilince ne anlıyorsunuz?

Bir resim sergisinde birbirinden güzel ve farklı tablolar sergilenmektedir. Bu tablolarda ağaçların ihtişamlı bir şekilde yükseldiğini, dağların, ovaların, denizlerin en güzel renklerle tasarlandığını ve portrelerde insan yüzlerinin tüm ayrıntılarıyla işlendiğini gördüğümüzde hayrete düşeriz. Resimleri kim çizmiştir? Ressam acaba nasıl biridir? gibi sorular aklımıza gelir.

1 Enbiyâ suresi, 22. ayet.

2 İhlâs suresi 1-4. ayetler.

Resim sergisinde gösterdiğimiz dik-kati, yaşadığımız dünyaya çevirdiğimiz-de; Güneş'in, Ay'ın, yıldızların, denizle-rin, dağların, ağaçların, hayvanların ve tabii ki biz insanların mükemmel bir şekilde yaratıldığını görürüz. Sonra ak-lımıza şu sorular gelir:

"Bütün bunlar nasıl var olmuştur?"

"Evrendeki bu varlıklar kendi kendi-ne var olabilir mi?"

"Her şeyi mükemmel bir şekilde ya-ratanın, tüm varlıklardan daha mükem-mel ve üstün olması gerekmez mi?"

Bu sorular üzerinde düşündüğümüzde evrendeki her şeyin bir yaratıcısı olduğu sonucuna ulaşırız. İşte o yaratıcı, yarattıklarına benzemeyen ve her şeyden üstün olan Yüce Allah'tır. Allah'ın (c.c.) her şeyi yarattığını Kur'an-ı Kerim bizlere şöyle anlatır: **"Allah her şeyin yaratıcısıdır ve her şeyi koruyup yöneten de O'dur."**³ Ayrıca Yüce Allah, **"O, yeryüzünde olanların hepsini sizin için yaratan, sonra göğe yönelip onları yedi gök halinde düzenleyendir..."**⁴ ayetiyle her şeyin yaratıcısı olduğunu bildirir. **"O, yaratıp şekillendiren, ahenk veren ve düzene koyandır."**⁵ ayetinde ise yaratmanın yanında Allah'ın (c.c.) varlıklara şekil verdiği ve evreni düzene koyduğu vurgulanmaktadır.

Her resmin bir ressamı olduğu gibi evrenin de bir yaratıcısı vardır.

Ektiğiniz tohumu düşündünüz mü?

Onu siz mi bitiriyorsunuz yoksa biz miyiz bitiren?

Dileseydik onu kuru bir çöpe çevirirdik de şaşırır kalırdınız.

İçtiğiniz suyu düşündünüz mü?

Onu buluttan siz mi indirdiniz yoksa biz miyiz indiren?

Dileseydik onu tuzlu yapardık. Şükretmeniz gerekmez mi?

Tutuşturmakta olduğunuz ateşi düşündünüz mü?

Onun ağacını siz mi yarattınız yoksa yaratan biz miyiz?

(Vâkıa suresi, 63-72. ayetler.)

Yukarıdaki ayetlerde Yüce Allah'ın bize yönelttiği sorulara nasıl cevaplar verebiliriz? Düşününüz.

DÜŞÜNELİM

3 Zümer suresi, 62. ayet.

4 Bakara suresi, 29. ayet.

5 A'lâ suresi, 2-3. ayetler.

OKUYALIM

Allah Birdir Peygamber Hak

*Allah bir Peygamber hak
Rabbülalemindir mutlak
Senlik benlik nedir bırak
Söyleyim geldi sırası*

*Cümle canlı hep topraktan
Var olmuşuz emir Hakk'dan
Rahmet dile sen Allah'tan
Tükenmez rahmet deryası*

Aşık Veysel Şatıroğlu

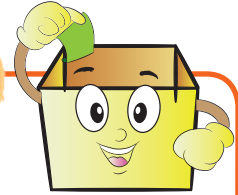
*(Halil Apaydın, Aşık Veysel Şatıroğlu'nda Dini
Tecrübe, s. 184-185.)*

Hiçbir şey kendiliğinden var olmamıştır. Bütün varlıkların Yüce Allah tarafından özenle yaratıldığını çevremize ve kendi yaratılışımıza bakarak anlayabiliriz. İnsanı yaratan, insan soyunun devam etmesini sağlayan ve insanın hayatını sürdürmesi için dünyayı yaşamaya elverişli şekilde düzenleyen Allah'tır (c.c.). Tüm varlıkları bir amaç doğrultusunda yaratmak Allah (c.c.) için çok kolaydır. Biz insanlar, hayatımızda bir şeyler yapmak istediğimizde zamana, bilgiye, enerjiye ve diğer pek çok şeye ihtiyaç duyarız. Ancak Allah (c.c.) bir şeyin olmasını istğinde hiçbir zorlukla karşılaşmaz. **"O, gökleri ve yeri örneksiz yarattandır. Bir işe hükmetti mi ona sadece 'ol' der, o da hemen olur."**⁶ ayetinde belirtildiği gibi Allah'ın (c.c.) yaratması için "Ol" demesi yeterlidir.

3. Allah (c.c.) Rahman ve Rahimdir**Yağmura "Rahmet" denilmesinin sebebi sizce nedir?**

Rahman; dünyada, bütün canlılara şefkat gösteren, inanan inanmayan herkese merhamet eden ve her türlü nimeti sürekli veren anlamlarına gelir.⁷

Rahman, Yüce Allah'ın güzel isimlerinden birisidir. Bu isim Kur'an-ı Kerim'de şöyle geçer: **"De ki: "(Rabbinizi) ister Allah diye çağırın, ister Rahman diye çağırın. Hangisiyle çağırırsanız çağırın, nihayet en güzel isimler O'nundur..."**⁸ Yüce Allah, Rahman ismi ile dünya hayatımızı devam ettirebilmemiz için çeşitli nimetler ve kolaylıklar sunar. Örneğin bebeklik ve çocukluk dönemimizde iken

BİLGİ KUTUSU**Esmâ-i Hüsnâ**

Allah'ın (c.c.) güzel isimlerine Esmâ-i Hüsnâ denir. Bu isimleri Kur'an-ı Kerim'den ve Hz. Muhammed'in (s.a.v.)* sözlerinden öğreniriz. Rahman, Rahîm, Semî, Alîm ve Samed bu isimlerden bazılarıdır.

*Sallallâhu aleyhi ve sellem: Allah (c.c.) ona salât ve selam eylesin.

⁶ Bakara suresi, 117. ayet.

⁷ bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 374-375.

⁸ İsrâ suresi, 110. ayet.

korunma, beslenme, güvenlik, sevgi ve şefkat gibi çeşitli ihtiyaçlarımızın karşılanması için bizi bir aile içinde var eder. Ailemize de ayrıca şefkat ve merhamet duygusu verir ki onlar da bıkmadan usanmadan bizimle ilgilenibilsinler. Beslenmemiz için bitkileri ve hayvanları var eder. Dünya hayatında neyin nasıl yapılacağı bilgisini bize öğretir. Biz de bu bilgilerle buluşlar yapar, eşyalar üretir ve yeni bilgilere ulaşırız.

Evrendeki her varlık Allah'ın (c.c.) rahmetinin sonucu olarak varlığını devam ettirir. Allah'ın (c.c.) rahmeti çok geniştir. Allah (c.c.), Rahman olmasının bir gereği olarak yarattığı tüm kullarına merhamet eder.

Yağmur rahmettir.

Rahîm; dünyada yarattığı bütün varlıklara karşılıksız nimet veren, yarattıklarını koruyan, esirgeyen, bağışlayan ve merhamet eden, ahirette ise sadece Allah'a (c.c.) inanan kullarına şefkat eden anlamlarına gelir.⁹

er-Rahman

*Hiç ayırım yapmadan
Merhametle davranan
Zikredelim her zaman
O'nun adı er-Rahman*

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de **"...O Rahman'dır, Rahîm'dir."**¹⁰ ve **"Sizin ilahınız bir tek ilahtır. Ondan başka ilah yoktur. O Rahman'dır, Rahîm'dir."**¹¹ ayetlerinde Rahman ve Rahîm olduğunu bizlere bildirmektedir.

Her işin başlangıcında besmele çekilmesinin bir anlamı da Allah'ı (c.c.) Rahman ve Rahîm isimleri ile anmak ve yüceltmektir. Besmele ile Allah'tan (c.c.) esirgenme ve bağışlanma istenir. Ayrıca Allah'ın (c.c.) kullarına merhametli olması bizlerin de O'na karşı sorumlu davranmamızı gerekli kılar. Yüce Allah insana sonsuz merhametle yaklaşırken insanın bunu karşılıksız bırakmaması ve kulluk görevlerini yerine getirmesi beklenir. Böylece insan Allah'ın (c.c.) emirlerine uygun bir hayat yaşamaya yönelir.

⁹ MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 374.

¹⁰ Fâtiha suresi, 3. ayet.

¹¹ Bakara suresi, 163. ayet.

OKUYALIM

Bir anne kaybolan çocuğunu telaşla aramaktadır. Ararken her bulduğu çocuğu kendi çocuğu zannederek bağına basıp emzirmeye çalışmaktadır.

Bu annenin durumunu arkadaşlarına anlatan Hz. Muhammed (s.a.v.)

“Bu kadının çocuğunu ateşe atabileceğini düşünebilir misiniz? İşte Allah’ın kullarına merhameti bu annenin yavrusuna duyduğundan çok daha fazladır.” diyerek Allah’ın (c.c.) merhametinin ne kadar çok olduğunu vurgulamıştır.

(Müslim, Tevbe, 22.)

4. Allah (c.c.) Görür ve İşitir

“...O, karada ve denizde ne varsa bilir; O’nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez. O, yerin karanlıklarındaki tek bir taneyi bile bilir...”

(En’âm suresi, 59. ayet)

Yukarıdaki ayetten ne anlıyorsunuz?

Allah (c.c.), her şeyi gören, işiten ve bilendir. Her şeyden en küçük ayrıntısına kadar haberdardır. Allah (c.c.) yarattığı tüm varlıkların bilgisine hakimdir. Yaratıcı olduğu için yarattığı her şeyi bilir ve işitir. **“...Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.”**¹²

Yüce Allah’ın işitmesi ve görmesi, yaratılmış varlıklardaki kulak, göz gibi organlar yoluyla değildir. Çünkü Allah (c.c.) yarattıklarına benzemez. Göz olmadan her şeyi görmek, kulak olmadan her şeyi işitmek nasıl olur? Bu insan için zor ama anlayabileceğimiz bir durumdur. Örneğin, uyurken gördüğümüz rüyaları da gözlerimizle görmeyiz. Çünkü gözlerimiz kapalıdır. Fakat rüyalarımızda o kadar çok şey görürüz ki bazen uyanık olarak göremediklerimizi bile görebiliriz. Demek ki görmek sadece gözle sınırlı değildir. Bunu Allah (c.c.) için düşündüğümüzde O’nun görmesi ve bilmesi insanınkinden farklı ve mükemmeldir. Allah (c.c.), evrenin ve bizlerin yaratıcısıdır. Her şeyi kolaylıkla yaratan Yüce Allah için görmek, duymak ve bilmek de kolaydır. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyurur: **“Bilmez misin ki kuşkusuz Allah gökte ve yerde ne varsa hepsini bilir. Kuşkusuz bunların hepsi bir kitaptadır. Şüphesiz bu Allah’a göre çok kolaydır.”**¹³

es-Semî

*İşitmekte her şeyi
Gizli açık her sesi
Kabul eder dileği
O’nun adı es-Semî*

12 Enfâl suresi, 75. ayet.

13 Hac suresi, 70. ayet.

BİLGİ KUTUSU

İlim

Allah'ın (c.c.) her şeyi bilmesidir.

Semi

Yüce Allah'ın her şeyi işitmesidir.

Basar

Allah'ın (c.c.) her şeyi görmesidir.

Biz insanlar da görür ve işitiriz. Aydınlıkta ve gözümüzün önünde olan yerleri görebiliriz. Ancak sadece belli sınırlarda olan sesleri duyabiliriz. Bilgimiz ise gördüğümüz, duyduğumuz ve düşündüklerimizle sınırlıdır. Ancak Allah (c.c.) için böyle bir sınırlandırma yoktur. O her şeyi

işitir, görür ve bilir. Yüce Allah sonsuz bilgi sahibidir. O'nun bilgisi kusursuzdur. Allah (c.c.) geçmişteki, şu andaki ve gelecekteki durumlarımızı çok iyi bilir. Bütün bunları bilmek O'nun için hiç zor değildir. **"...O karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun bilgisi dışında bir yaprak bile düşmez..."**¹⁴ ayeti Yüce Allah'ın ilminin ne kadar derin olduğunu ve her şeyi kuşattığını bize gösterir.

Allah (c.c.) gökteki ve yerdeki her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilir.

Allah'ın (c.c.) bilmesi asla bizim bilmemize benzemez. Bizler bilmek için çeşitli araçlara ihtiyaç duyarken O, hiçbir araca ihtiyaç duymadan bilir. O'nun bilgisinde ne artma ne de eksilme olur. Çünkü O'nun bilgisi tamdır.

Nasıl ki bir makineyi icat eden insan o makinenin tüm özelliklerini biliyorsa, her şeyi yaratan Allah (c.c.) da yarattığı tüm varlıkların özelliklerini bilir ve görür. Eğer böyle olmasaydı, yani yarattıkları hakkında mükemmel bilgi sahibi olmasaydı bu durum Allah (c.c.) için bir eksiklik olurdu. Oysa Allah (c.c.) için herhangi bir konuda eksiklik söz konusu olamaz.

14 En'âm suresi, 59. ayet.

DÜŞÜNELİM

“Gözler O’nu idrak edemez; halbuki O, gözleri idrak eder...”

(En’âm suresi, 103. ayet.)

Yukarıdaki ayette anlatılmak istenen nedir? Düşününüz.

İşitmesi, bilmesi ve görmesi sonsuz olan, evrenin tek sahibi Yüce Allah bizlere şah damarımızdan daha yakındır.¹⁵ Allah (c.c.) her an bizimledir. O’na her dua ettiğimizde bizi duyar. Nerede olursak olalım yaptığımız her şeyi görür. İçimizden geçirdiklerimizi bilir. Düşündüklerimizden haberdardır. Bu durum bizi davranışlarımıza ve sözlerimize özen göstermeye yöneltir. Böylelikle Allah’ın (c.c.) her şeyi biliyor ve görüyor olması bizi kötülüklerden uzaklaştırır. İyi ve güzel ahlaklı olmamızı sağlar.

5. Allah’ın (c.c.) Her Şeye Gücü Yeter

“Allah (c.c.) her şeye kâdirdir.” ifadesinden ne anlıyorsunuz?

İnsanların yaptığı her şey imkân, zaman ve yetenekle sınırlıdır. İnsanın her istediğini yapabilmesi mümkün değildir. Ancak Allah (c.c.) için hiçbir işte zorluk yoktur. O, her istediğini hiçbir kısıtlama olmadan kolaylıkla yapar. Yaratıcımızın sınırsız bir güce sahip olduğunu gösterir. Allah’ın (c.c.) bilmesi, görmesi ve işitmesi yanında evreni kuşatan sonsuz bir gücü olduğunu Kur’an-ı Kerim şöyle açıklar: **“Göklerin, yerin ve bunlardaki her şeyin hükümrânlığı yalnızca Allah’ındır. O her şeye hakkıyla gücü yetendir.”**¹⁶

OKUYALIM

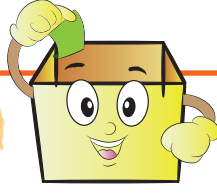
Kim çıkarır sabahleyin erkenden,
Dünyamıza ışık veren güneşi?
Gece vakti denizlere serilen,
Ay doğuyor, kim yapıyor bu işi?
Kışın kuru sandığımız fidana,
Baharda kim yeşillikler giydirir?
Bülbül öter, yuva yapmış ormana,
Bu sedayı ona acep kim verir?
Annenize sizi sevme hissini,
Onun ruha şifa veren sesini,
Kalbimize doğru olma hissini,
Kim veriyor bu şeylerin hepsini?

(İbrahim Alaaddin Gövsa, Çocuk Şiirleri, s. 11-12.)

¹⁵ bk. Kâf suresi, 16. ayet.

¹⁶ Mâide suresi, 120. ayet.

BİLGİ KUTUSU

Kâdir, Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden-
dir. Allah'ın (c.c.)
her şeye gücünün
yetmesi anlamına
gelir.

Allah'a (c.c.) zor gelen, O'nun gücünün yetmediği hiçbir şey yoktur. Allah (c.c.) dilediğini kolaylıkla yapan ve yaratan-
dır. **"Bir şeyi dilediği zaman O'nun emri, o şeye ancak 'Ol!' demektir. O da hemen oluverir."**¹⁷ ayeti Allah'ın (c.c.) güç ve kudretinin sonsuzluğunu dile getirmektedir.

6. Allah (c.c.) ile İrtibat: Dua

Yüce Allah'tan en son hangi istekte bulundunuz?

Dua insanı Allah'a (c.c.) yaklaştırır.

İnsanlar Allah'a (c.c.) olan sevgi, saygı ve bağlılıklarını göstermek için ibadet ederler. İbadetler sayesinde Allah'a (c.c.) yakınlaşır, O'nunla iletişim ve irtibat kurarlar. Allah (c.c.) ile irtibat kurmanın en güzel yolu dua etmektir. Çünkü Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ifadesiyle *"Dua ibadetlerin özüdür."*¹⁸ ve *"Dua ibadetin ta kendisidir."*¹⁹

Dua sözlükte yalvarma, yakarma, seslenme, dileme, istekte bulunma gibi anlamlara gelir. Dinî bir terim olarak dua, insanın bütün samimiyetiyle Allah'a (c.c.) yönelmesi, isteklerini Allah'a (c.c.) iletme-

si, O'ndan yardım dilemesi ve O'na güvenip dayanmasıdır. Dua, sevinç ve üzüntüleri Allah (c.c.) ile paylaşmaktır. Allah'ın (c.c.) verdiği nimetlere şükretmektir. Yaptığı hatalardan dolayı pişman olmak ve O'ndan af dilemektir. Zor ve sıkıntılı durumlarda Allah'tan (c.c.) yardım istemektir. Sıkıntılı durumlardan kurtulup rahata kavuştuğunda da memnuniyetini dile getirmektedir.

17 Yâsîn suresi, 82. ayet.

18 Tirmizî, Deavât, 1.

19 Ebû Dâvûd, Vitir, 23.

İslam dinine göre sadece Allah’a (c.c.) dua edilir. Bu konuyla ilgili Kur’an-ı Kerim’de **“El açıp yalvarmaya lâîyk olan ancak O’dur...”**²⁰ ayeti Allah’tan (c.c.) başkasına dua edilmeyeceğine işaret etmektedir. Her namazda okunan Fâtiha suresinin, **“Yalnız sana ibadet eder ve yalnız senden yardım dileriz.”**²¹ ayetiyle de ibadetin ve duanın sadece Allah’a (c.c.) yapıldığı vurgulanır.

Allah (c.c.), kendisinden isteyen ve kendisine sığınan kulunun duasına mutlaka karşılık verir. Bu konuyla ilgili Kur’an-ı Kerim’de **“Kullarım beni senden sorarlarsa, bilsinler ki, gerçekten ben onlara çok yakınlım. Bana dua edince, dua edenin duasına cevap veririm...”**²² buyrulmaktadır. Yaratıcısının her zaman yanında olduğunu, yardımını esirgemeyeceğini bilen insan kendisini güvende hisseder ve mutlu olur. Hz. Peygamber (s.a.v.), kulun Allah (c.c.) katındaki değerini arttıran ibadetlerden birinin de dua olduğunu *“Allah katında, duadan daha kıymetli bir ibadet yoktur.”*²³ diyerek vurgulamıştır.

Yüce Allah (c.c.) insanlara faydalanmaları için sayısız nimet vermiştir. Ailemiz, sağlığımız, yaşadığımız çevre, hizmetimize sunulan bitkiler ve hayvanlar Allah’ın (c.c.) bize verdiği nimetlerdendir. Verilen bu nimetler için şükretmeli, O’nu anmalı ve O’na içtenlikle dua etmeliyiz.

OYUN OYNAYALIM

- Sınıf gruplara ayrılır ve her gruptan bir yazıcı seçilir.
- Grup sayısına göre tahta bölümlere ayrılır ve her grubun yazıcısı kendi bölümünün bulunduğu yere geçer.
- Öğretmen 3 dakikalık süreyi başlattığı andan itibaren diğer grup üyeleri kendi yazıcılarına Allah’ın (c.c.) insanlara verdiği nimetlerle ilgili örnekleri söylerler ve yazıcı, örnekleri tahtaya yazmaya başlar.
- Sürenin sonunda en çok örneği veren grup oyunu kazanır.

Bazen zor ve sıkıntılı dönemlerden geçebiliriz. Kendimizi çaresiz hisseder, ümitsizliğe kapılırız. Böyle durumlarda içimizdeki sıkıntıları Allah’a (c.c.) açmalı, O’na derdimizi anlatmalı ve O’ndan yardım istemeliyiz. Çünkü Allah’a (c.c.) içtenlikle dua edersek sıkıntımız hafifler ve feraha kavuşuruz.

20 Ra’d suresi, 14. ayet.

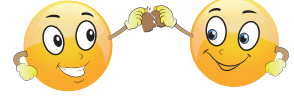
21 Fâtiha suresi, 5. ayet.

22 Bakara suresi, 186. ayet.

23 İbn Mâce, Dua, 1.

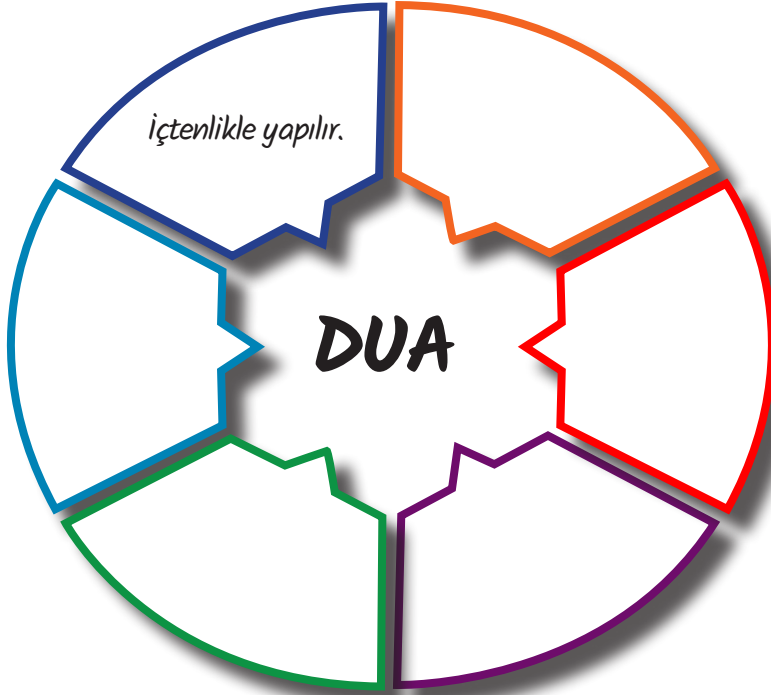
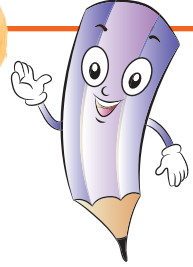
PAYLAŞALIM

Ailenizden iki kişiye “Dua ederken ne hissediyorsunuz?” ve “Niçin dua ediyorsunuz?” sorularını yöneltiniz. Bütün cevapları listeleyiniz ve en çok verilen cevapları sınıfla paylaşınız.

YAZALIM

Aşağıdaki şekilde yer alan kutucuklara duanın nasıl yapılması gerektiğini kısaca yazınız.

Dua sadece sıkıntılı zamanlarda başvuracağımız bir ibadet değildir. Sevinçli zamanlarımızda da Allah’a (c.c.) dua ederiz. Böylece O’na olan şükürümüzü ifade etmiş oluruz. Mutlu günlerimizde, bayramlarda, hastalıktan iyileştüğümüzde, başarılarımızda, bir sıkıntıdan kurtulduğumuzda daima Allah’ı (c.c.) hatırlar ve bu güzel anları bize yaşattığı için O’na teşekkür ederiz.

Yüce Allah’tan bir şey istediğimizde önce elimizden geleni yapmalı, gerekli tedbirleri alırken sonucu da O’ndan beklemeliyiz. Bir şeye ihtiyacımız olduğunda üzerimize düşeni yaparken O’nun yardımını istemekten asla vazgeçmemeliyiz. Yanlış bir davranışta bulunduğumuzda ise Allah’a (c.c.) dua etmeli ve bu yanlıştan vazgeçmek için O’ndan yardım ve bağışlanma dilemeliyiz.

OKUYALIM

*Sabâh seherinde durup duâya
El kaldırıp çevir yüzün semâya
Gözyaşını döküp yalvar Hudâ'ya
Hayırlar fetholsun, şerler def' olsun*
Derviş Ruhullah

(M. Fatih Köksal, Derviş Ruhullah'ın
Bektaşî Nefesleri Adlı Eseri, s. 78.)

Duaya hamd ve şükür ile başlamalıyız. Dua içerisinde Allah'ın (c.c.) güzel isimlerini anmalı ve Hz. Peygambere salavat getirmeliyiz. Bir iyilik isterken sadece kendimiz için değil ailemiz, arkadaşlarımız, sevdiklerimiz ve tüm Müslümanlar için de istemeliyiz. Dualarımızda vatanımızı, milletimizi, şehitlerimizi ve mazlumlari unutmamalıyız. Nitekim Kur'an-ı Kerim'de **"Rabbimiz! Hesap görülecek günde, beni, annemi, babamı ve tüm inananları bağışla"**²⁴ ayetiyle tüm inananlar için de dua edilmesi istenmiştir.

Kur'an-ı Kerim'den ve Peygamberlerden Dua Örnekleri

Yüce Allah (c.c), Kur'an-ı Kerim'de nasıl dua edileceği konusunda ayetlerle örnekler vermiştir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

"(Allah'ım!) Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, kendilerine nimet verdiklerinin yoluna ilet; gazaba uğrayanların ve yoldan çıkanların yoluna değil."²⁵

"... Rabbimiz! Bize dünyada da iyilik ver, ahirette de iyilik ver ve bizi ateş azabından korusun."²⁶

"... Ey Rabbimiz! Unutur, ya da yanılırsak bizi sorumlu tutma! Ey Rabbimiz! Bize, bizden öncekilere yüklediğin gibi ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Bize gücümüzün yetmediği şeyleri yükleme! Bizi affet, bizi bağışla, bize acı! Sen bizim Mevlâmızsın. Kâfirler topluluğuna karşı bize yardım et."²⁷

"Rabbim! Beni namaza devam eden bir kimse eyle. Soyumdan da böyle kimseler yarat. Rabb'imiz! Duamı kabul eyle."²⁸

"... Rabbim! Gönlüme ferahlık ver. İşimi bana kolaylaştır."²⁹

"... Ey Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır. O hâlde tövbe eden ve senin yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından korusun."³⁰

"Rabbimiz, bizi doğru yola ilettikten sonra kalplerimizi eğriltme, bize tarafından rahmet bağışla. Lütfu en bol olan sensin."³¹

24 İbrâhîm suresi, 41. ayet.

25 Fâtiha suresi, 5-7. ayetler.

26 Bakara suresi, 201. ayet.

27 Bakara suresi, 286. ayet.

28 İbrâhîm suresi, 40. ayet.

29 Tâhâ suresi, 25-26. ayetler.

30 Mü'min suresi, 7. ayet.

31 Âl-i İmrân suresi, 8. ayet.

OKUYALIM

Hız. İbrahim (a.s.) ve Hız. İsmail'in (a.s.) Duası

"Ey Rabbimiz! Bizi sana boyun eğenlerden kıl, neslimizden de sana itaat eden bir ümmet çıkar, bize ibadet usul-lerimizi göster, tövbemizi kabul et, zira tövbeleri çokça kabul eden çok merha-metli olan ancak sensin."

(Bakara suresi, 128. ayet.)

Hız. Yusuf'un (a.s.) Duası

"Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen dünyada da ahirette de benim sahi-bimsin. Beni Müslüman olarak öldür ve beni salihler arasına kat."

(Yûsuf suresi, 101. ayet.)

Hız. Süleyman'ın (a.s.) Duası

"Ey Rabbim! Benim, gerek bana gerekse ana babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın iyi iş-ler yapmamı sağla. Rahmetinle, beni iyi kulların arasına kat!"

(Neml suresi, 19. ayet.)

Hız. İbrahim' in (a.s.) Duası

"Şüphesiz Rabbim duayı işitendir. Ey Rab-bimiz! Beni ve soyumdan gelecekleri namazı devamlı kılanlardan eyle. Ey Rabbimiz! Du-amı kabul et! Ey Rabbimiz! Amellerin hesap sorulacağı gün beni, anamı, babamı ve mü-minleri bağışla."

(İbrâhîm suresi, 39-41. ayetler.)

Hız. Nuh'un (a.s.) Duası

"Ey Rabbim! Hakkında bilgim olmayan şeyi senden istemekten sana sığınırım. Eğer beni bağışlamaz ve esirgemezsen zarara uğrayan-lardan olurum."

(Hûd suresi, 47. ayet)

Hız. Musa'nın (a.s.) Duası

"... Rabbim! Doğrusu bana indireceğin her hayra muhtacım."

(Kasas suresi, 24. ayet.)

BİLİYOR MUSUNUZ?

Hiz. Muhammed (s.a.v.) Kadir gecesinde hangi duayı okuması gerektiğini soran Hiz. Âişe'ye (r.a.)*, "Allah'ım! Sen affedicisin, ikram sahibisin, affetmeyi seversin, beni de affet." şeklinde dua etmesini tavsiye etmiştir.

(bk. Tirmizî, Deavât, 84.)

* Radiyallâhu anhâ: Allah (c.c.) ondan razı olsun.

Hiz. Muhammed (s.a.v.) dua etmenin önemini sözleri ve davranışlarıyla belirtmiş, bu konuda Müslümanlara örnek olmuştur. Onları dua etmeye teşvik etmiş ve kendisi de her fırsatta Allah'a (c.c.) dua etmiştir. Dua ederken sadece kendisi için değil

ümmeti için de bağışlanma dilemiştir.³² Onun dua örneklerinden bazıları şöyledir:

"Bizi yediren, bizi içiren ve bizi Müslüman yapan Allah'a hamdolsun."³³

"Bizi doyurup sulayan, ihtiyaçlarımızı gideren ve bizi barındıran Allah'a hamdolsun."³⁴

"Allah'ım! Senden faydalı bir ilim, helâl bir rızık, tarafından kabul gören bir amel istiyorum!"³⁵

"Allah'ım! Bana öğrettiklerinle beni faydalandır. Bana fayda verecek ilmi bana öğret ve ilmimi artır."³⁶

"Allah'ım! Benim yaratılışımı güzel kıldığın gibi ahlâkımı da güzelleştir."³⁷

"Allah'ım! Sıkıntıdan, üzüntüden, borçların ağırlığından ve güç sahibi olan kişilerin haksızlığına uğramaktan sana sığınırım."³⁸

"Allah'ım! Yaptığım ve yapabileceğim şeylerin şerrinden sana sığınırım."³⁹

YAZALIM

Hiz. Peygamberin dualarından yola çıkarak siz de bir dua yazınız.

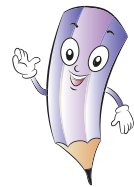
.....

.....

.....

.....

.....

32 Bk. Ebû Dâvûd, Cihâd, 162.

33 Ebû Dâvûd, Et'ime, 52.

34 Müslim, Zikir, 64.

35 İbn Mâce, İkâmet, 32.

36 Tirmizî, Deavât 128.

37 Ahmed b. Hanbel, I, 403.

38 Ebû Dâvûd, Vitir, 32.

39 Nesâî, İstiâze, 58.

OKUYALIM

Hız. Ali'nin (r.a.) Duası

*Allah'ım, emrinden çıkmaktan,
dininde fitneye uymaktan, senin
katından gelen hidayeti bırakıp
dileklerimize uymaktan sana
sığınırız.*

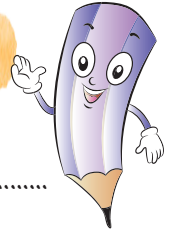
(Abdülbaki Gölpinarlı, Nehcü'l Belâğa, s. 178.)

İslam dininde duaya verilen büyük önem neticesinde kültürümüzde de birçok dua örneği ortaya çıkmıştır. Günlük konuşmaların hemen her kısmında dua ifadelerine yer verilmiştir. Örneğin yemek yemeye başlamadan önce "Bismillahirrahmanirrahim", yemek yedikten sonra "Elhamdülillah"; evden çıkarken "Allah'a (c.c.) emanet ol.", "Yolun açık olsun."; okula giderken "Allah (c.c.) zihin açıklığı versin."; hasta kişiye "Allah (c.c.) şifa versin."; zor durumda olana "Allah (c.c.) yardımcın olsun!" gibi dualar toplumumuzda yer etmiştir.

Müslümanlar Yüce Allah'a olan sevgilerini göstermek için hayatın her alanında O'nu anar, O'na dua eder, O'nun emirlerini yerine getirir ve yasaklarından kaçınır. Kültürümüzde bebek doğunca ve erkek çocukların sünnet törenlerinde mevlit okutulur. Askerler dualarla uğurlanır. Evlenen çiftlere, yeni işe girenlere, sınavlara hazırlananlara, yolculuğa çıkanlara dualar edilir. Cenaze törenlerinde vefat edenin başışlanması için dua edilir. Vatan ve milletin huzuru için, mazlumların sıkıntıları için yine Allah'a (c.c.) dua edilir. Bunların yanı sıra Cuma günleri, kandil geceleri ve bayram günlerinde özel dualar edilir ve Allah'tan (c.c.) af dlenir. Tüm bunlar kültürümüzde Yüce Allah'a olan sevginin ve saygının göstergesidir.

Dua etmek Müslümanların birlik ve beraberliği için çok önemlidir. Bu nedenle dua ederken sadece kendimiz için değil toplumumuz için de dua etmeliyiz. İnsanların birbirleri için yaptığı dualar sayesinde hem kardeşlik bağları güçlenir hem de toplum barışına katkı sağlanır.

YAZALIM

Aşağıdaki olaylar karşısında söylenen dua ifadelerini yazınız.

- Bir bebek doğduğunda.....
- Biri vefat ettiğinde.....
- Bir işe başlarken.....
- Biri evlendiğinde.....
- Biri yeni bir şey aldığında.....

7. Bir Peygamber Tanıyorum: Hz. İbrahim (a.s.)

Hız. İbrahim (a.s.) hakkında neler biliyorsunuz?

Yüce Allah, Kur'an-ı Kerim'de bazı peygamberlerin hayatlarını ve inanmayanlarla mücadelelerini bizlere anlatır. Bu anlatımlara **kıssa** denir. Allah (c.c.), onların hayatlarından dersler çıkarmak ve onları örnek almak için bizlere peygamberleri tanıtır.

Hız. İbrahim (a.s.), Kur'an-ı Kerim'de kendisinden en çok söz edilen peygamberlerden biridir. Ayrıca Kur'an-ı Kerim'de İbrahim suresi adıyla da bir sure vardır. Hız. İbrahim'in (a.s.) hayatında örnek alacağımız çok şey vardır. Onun Allah'a (c.c.) samimiyetle inanması, cömertliği ve Allah'a (c.c.) teslimiyeti tüm inananlar için güzel örneklerdir.

Hanif, doğruya ve hakka bağlanmış, gerçeği görmüş ve samimiyetle Allah'a (c.c.) inanmış kimse anlamına gelir.⁴⁰ Kur'an-ı Kerim'de de geçen hanif kavramı, daha çok Hız. İbrahim (a.s.) için kullanılmıştır. **"İbrahim ne Yahudidir ne de Hristiyanıdır. Fakat o, hanif (Allah'ı bir tanıyan, hakka yönelen) bir Müslümandı. Allah'a ortak koşanlardan da değildi."**⁴¹ ayetinde Hız. İbrahim'in (a.s.) hanif bir Müslüman olduğuna dikkat çekilmektedir.

Hız. İbrahim (a.s.); Irak ve çevresi, Urfa, Harran, Filistin, Ken'an diyarı, Mısır ve Mekte'yi de içine alacak geniş bir coğrafyada yaşamıştır. Bu bölgelerde insanları bir ve tek olan Allah'a (c.c.) inanmaya çağırılmıştır. Ancak başta babası Azer olmak üzere yaşadığı toplumdan bazıları Hız. İbrahim'in (a.s.) bu çağrısına inanmayıp Allah'ı (c.c.) inkar etmişlerdir. Hatta Hız. İbrahim (a.s.) ile mücadele edip onu engellemek istemişlerdir.

Ancak Hız. İbrahim (a.s.) tevhid mücadelesinden hiçbir zaman vaz geçmemiş yaşadığı her yerde insanları tevhide çağırmaya devam etmiştir.

Kâbe, İslam dinin en önemli sembollerinden biridir. Müslümanlar her namazda ona yönelirler. Ayrıca hac ve umre ibadeti yapılırken Kâbe'nin etrafı tavaf edilir. Kâbe, Hız. İbrahim (a.s.) ve oğlu İsmail (a.s.) tarafından yapılmıştır. Kâbe'nin günümüzdeki şekli Hız. İbrahim (a.s.) döneminden kalmadır.

Hız. İbrahim'in (a.s.) soyundan birçok peygamber geldiği için ona peygamberlerin atası denilmektedir. Hız. İbrahim'in (a.s.) oğulları Hız. İsmail (a.s.) ve Hız. İshak (a.s.) Allah (c.c.) tarafından peygamber olarak seçilmişlerdir.⁴² Hız. Muhammed (s.a.v.) de Hız. İsmail'in (a.s.) soyundan gelmektedir.

BİLGİ KUTUSU

Tevhid; Allah'ı (c.c.) zatında, sıfatlarında ve fillerinde birleme, tek ve eşsiz olduğuna inanma, ona hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadeti yalnızca Yüce Allah için yapma demektir.

40 bk. MEB Dinî Terimler Sözlüğü, s. 153.

41 Â'l-i İmrân suresi, 67. ayet.

42 bk. İbrâhim suresi, 39. ayet.

Hız. İbrahim'den (a.s.) Tevhid Dersi

Hız. İbrahim (a.s.), babasının ve halkının putlara tapmasına bir türlü anlam veremiyordu. Babasının ve toplumunun Allah'ı (c.c.) bırakıp da hiçbir şeye gücü yetmeyen cansız varlıklardan yardım dilemeleri Hız. İbrahim'i (a.s.) çok rahatsız ediyordu. Onları kendilerini sorgulayarak yaptıklarından vazgeçmeleri için uyarıyordu. Ancak onlar atalarından öğrendikleri bu kötülüğü alışkanlık edinmişlerdi ve bundan vazgeçmek istemiyorlardı. Mesela bir gün Hız. İbrahim (a.s.) babasına ve halkına:

"Babacığım! Duymayan, görmeyen ve sana hiçbir fayda sağlamayan bir şeye niçin tapıyorsun? Bu heykellere ne diye tapınıp duruyorsunuz?" diye sormuştu. Onlar da:

"Babalarımızı (atalarımızı) bunlara ibadet ediyor bulduk." diyerek atalarından edindikleri bu alışkanlıktan vazgeçmek istemediklerini söylemişlerdi. İbrahim Peygamber onların bu cevapları üzerine apaçık bir yanlışlık içinde olduklarını söylemiş, gerçek mabudun, gökleri ve yeri yaratan Allah (c.c.) olduğunu onlara hatırlatmıştı.

Bütün bu hatırlatmalara rağmen onlar yanlışlarından vazgeçmiyordu. Hız. İbrahim (a.s.) toplumunu Allah'tan (c.c.) başka varlıklara tapmaktan vazgeçirmek için onları şaşkına çevirecek bir plan yaptı. Tapındıkları putların olduğu alana giderek büyük put hariç geri kalan tüm putları kırıp parçaladı. Putların parçalandığını görenler:

"Kim yaptı bunu tanrılarımıza! Bunu yapan zalimdir." dediler. İçlerinden bazıları:

"Bunu yapsa yapsa İbrahim yapmıştır, çünkü o putlarımız aleyhine konuşuyordu." dediler. Bunun üzerine İbrahim Peygamberi çağırıp ona:

"Ey İbrahim Tanrılarımıza bunu sen mi yaptın?" diye sordular. Hız. İbrahim (a.s.):

"Hayır! Bunu şu büyük olanları yapmıştır, konuşabiliyorsa ona sorun." dedi.

Hız. İbrahim'in (a.s.) bu cevabı üzerine toplanan kalabalık şaşkına döndü. İçlerinden bazıları Hız. İbrahim'e (a.s.) hak verdi, bazıları da eski inanç ve alışkanlıklarında ısrar ettiler. Yanlışlarından dönmek istemeyenler Hız. İbrahim'e (a.s.):

"Bu putlar konuşamazlar, nasıl bize cevap verecekler? Bunu sen de gayet iyi biliyorsun." diyerek aslında tapındıkları şeylerin kendisini bile koruyamayan, elinden bir şey gelmeyen varlıklar olduğunu itiraf etmişlerdi. Bu sözleri üzerine Hız. İbrahim (a.s.) onlara dönerek:

“Siz, Allah’ı (c.c.) bırakıp size hiçbir fayda, hiçbir zarar veremeyecek şeylere nasıl tapıyorsunuz? Size de Allah’tan (c.c.) başka tapındığınız şeylere de yazıklar olsun! Hâlâ aklınızı başınıza almayacak mısınız?” dedi.

Hız. İbrahim’in (a.s.) bu sözlerinden hoşlanmayanlar onun ateşe atılıp yakılmasını istediler. Böylece onu tanrılarına yaptığından dolayı cezalandıracaklardı. Büyük bir ateş yakıp, içine Hız. İbrahim’i (a.s.) atmaya kalkıştılar.

Evrendeki her şey Allah’ın (c.c.) izniyle gerçekleşir. Allah (c.c.) ne dilerse o olur. Yüce Allah ateşe “Ey ateş, İbrahim için serin ol” diye emretti. Allah’ın (c.c.) emriyle ateşin yakma özelliği ortadan kalktı, serinlik ve ferahlık kaynağı oldu. Yüce Allah Hız. İbrahim’e (a.s.) tuzak kurup ona kötülük yapmak isteyenleri engelledi. Böylece onlar kötülüğü kendilerine yapmış oldular.

(Enbiyâ suresi, 51-70. ayetler çerçevesinde bu kitap için yazılmıştır.)

8. Bir Sure Tanıyorum: İhlâs Suresi ve Anlamı

İhlâslı olmaktan ne anlıyorsunuz?

İhlâs suresi, Mekke döneminde indirilmiş olup, Kur'an-ı Kerim'in 112. suresidir. **İhlâs**; samimi olmak, dine içtenlikle bağlanmak, inanç ve ibadetlerinde yalnızca Allah'ın rızasını gözetmek demektir. Bu surede Yüce Allah'ın bir ve tek olduğu, eşinin ve benzerinin olmadığı anlatılır. Ayrıca hiçbir şeye muhtaç olmayan Yüce Allah'ın doğmamış ve doğurmamış olduğu belirtilir. Allah'ın (c.c.) bu sıfatlarına inanmak tevhid inancının bir gereğidir. İslam'ın esası olan tevhid ilkesi bu surede en kısa ve özlü bir şekilde anlatılır. Allah'a (c.c.) inanan ve tevhid inancını tam anlamıyla benimseyen kimse ihlâslı bir mümin olacağı için sure bu adla anılır.

Hz. Peygamber "Varlığım elinde olan Allah'a yemin ederim ki bu sure Kur'an'ın üçte birine denktir"⁴³ buyurarak bu surenin önemine işaret etmiştir. Bu yüzden ihlâs suresi namazlarda, kabir ziyaretlerinde, hatim dualarında, cenaze törenlerinde, zor ve sıkıntılı durumlarda ve Yüce Allah'ı anmak için her zaman okunur.

İHLAS SURESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ ۱ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ ۲ ۝ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ۳ ۝

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝ ۴ ۝

Okunuşu

Bismillâhirrahmânirrahîm

1. Kul huvallâhu ehad.
2. Allâhu's Samed.
3. Lem yelid ve lem yûled.
4. Ve lem yekun lehû küfüven ehad.

Anlamı

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın ismiyle.

1. De ki: O, Allah'tır, bir tektir.
2. Allah Samed'dir (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)
3. O'ndan çocuk olmamıştır. Kendisi de doğmamıştır.
4. Hiçbir şey O'na denk ve benzer de değildir.

⁴³ Buhârî, Tevhîd, 1.

ÜNİTEMİZİ DEĞERLENDİRELİM

A. Aşağıdaki açık uçlu soruları cevaplayınız.

1. Allah'ın (c.c.) eşi ve benzeri olmaması ne anlama gelir? Kısaca açıklayınız.

.....

.....

.....

2. Allah'ın (c.c.) her şeyi bilip görmesi insanların davranışlarını ve insan ilişkilerini nasıl etkiler? Örneklerle açıklayınız.

.....

.....

.....

3. Allah'ın (c.c.) her şeye gücünün yetmesi ile ilgili Kur'an-ı Kerim mealinden bir ayet yazınız.

.....

.....

.....

4. Dua ederken nelere dikkat edilmelidir? Yazınız.

.....

.....

.....

5. Hz. İbrahim'i (a.s.) tanıtan iki cümle yazınız.

.....

.....

.....

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Hümeýra: Allah'ın (c.c.) güzel isimleriyle dua etmeliyiz.

Erdem: Temiz ve güzel olan şeylerden istemeliyiz.

Dilek: Sadece kendimiz için dua etmeliyiz.

İbrahim: Gönülden ve gizlice dua etmeliyiz.

Öğretmen sınıfa “Nasıl dua etmeliyiz?” sorusunu yöneltmiştir. Öğrencilerden hangisi bu soruya yanlış cevap vermiştir?

A) Hümeýra **B)** Erdem **C)** Dilek **D)** İbrahim

2. - Güneş, ısı ve ışık kaynağıdır.

- Gece-gündüz sürekli ardı ardına gelir.

- Allah (c.c.) yarattığı her varlığa çeşitli görevler vermiştir.

- Bunlar görevlerini sürekli olarak ve aksatmadan yaparlar.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen cümlelerden çıkarılabilecek en doğru sonuçtur?

A) Son yıllarda güneş daha çok ısıtıyor.

B) Evrende her şey düzen içerisindedir.

C) Yaz mevsiminde geceler daha kısadır.

D) Kışları güneş daha az ısıtıyor.

3. “Eğer yerde ve gökte Allah’tan başka ilahlar olsaydı kesinlikle ikisinin de düzeni bozulurdu...” (Enbiyâ Suresi 22. ayet.)

Bu ayette verilmek istenen ana mesaj nedir?

A) Evrenin kendiliğinden var olmadığı

B) Allah’tan (c.c.) başka ilah olmadığı

C) Allah’ın (c.c.) dualarımızı işittiği

D) Allah’ın (c.c.) her şeyi bildiği

4. Dua ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Dua Allah'tan (c.c.) istekte bulunmaktır.
- B) Sevinçleri ve üzüntüleri Allah (c.c.) ile paylaşmaktır.
- C) Allah'ın (c.c.) verdiği nimetlere şükretmektir.
- D) Dua sadece namazlardan sonra edilir.

5. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Evrendeki varlıklar tesadüfen oluşmuştur.
- B) Allah (c.c.) her şeyin yaratıcısıdır.
- C) Allah (c.c.) yaptığımız her şeyi bilir.
- D) Allah'ın (c.c.) her şeye gücü yeter.

C. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerleri verilen kelimelerden uygun olanlarla doldurunuz.

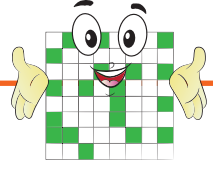
(ihlâs, semî, basar, düzen, tevhid, irtibat, kıssa)

1. Allah'ın (c.c.) her şeyi işitmesi anlamına gelir.
2. Evrendeki her şey belirli bir içinde yaratılmıştır.
3. peygamberlerin hayatlarının Kur'an-ı Kerim'de anlatılmasıdır.
4. samimi olmak dine içtenlikle bağlanmaktır.
5. Dua etmek Allah (c.c.) ile kurmaktır.

D. Aşağıdaki cümleler doğruysa başına (D), yanlışsa (Y) yazınız.

1. () Her şeyi yaratan Allah (c.c.), canlıları da yaşatandır.
2. () Allah (c.c.) her şeyi bir düzen içerisinde yaratmıştır.
3. () İhlâs suresinde Hz. İbrahim'den (a.s.) bahsedilir.
4. () Bismelenin anlamı; Rahman ve Rahîm olan Allah'ın (c.c.) adıyladır.
5. () Dua yalnızca Allah'a (c.c.) edilir.

BULALIM

Her numara bir harfi temsil etmektedir. Buna göre boş kutulara gelecek harfleri yazınız ve bulmacadaki duayı bulunuz.

A	L			H	I	M		İ	Ş				K	O			Y	L		Ş	T	I	R	
1	2	2	1	7	6	8		4	9	4	8	4		10	5	2	1	16	2	1	9	15		14

Z												V	E		H								B		
22	5	14	2	1	9	15	6	14	8	1		12	3		7	1	16	6	14	2	6		11	4	14

S		N	U	C					D															
23	5	13	24	21	1		3	14	17	4	14		1	2	2	1	7	6	8		11	1	13	1

Ö	Ğ							K								E							
18	19	14	3	15	15	4	10	2	3	14	4	13	2	3		11	3	13	4				

F			D																				
20	1	16	17	1	2	1	13	17	6	14		11	1	13	1		20	1	16	17	1		

12	3	14	3	21	3	10		4	2	8	4		11	1	13	1		18	19	14	3	15	

12	3		4	2	8	4	8	4		1	14	15	6	14									

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
A	L																						